

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาเปรียบเทียบ ต้นทุนและผลตอบแทน ของการเลี้ยงไก่เนื้อ แบบวิธีประกันราคาและวิธีรับจ้างเลี้ยง ในโรงเรียนแบบปิด ของเกษตรกร จังหวัดลำปาง ครั้งนี้ ได้กำหนดแผนการดำเนินงาน ขอบเขตวิธีการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการ ครบถ้วน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเปรียบเทียบ ต้นทุนและผลตอบแทนของการเลี้ยงไก่เนื้อตามแบบวิธีประกันราคาและวิธี รับจ้างเลี้ยง ในโรงเรียนแบบปิด ของเกษตรกร จังหวัดลำปาง โดยประชากรในการศึกษาค้นคว้า ได้จำแนกตามประเภทของพันธะสัญญา คือ พันธะสัญญาแบบวิธีประกันราคาและรับจ้างเลี้ยง ตามจำนวนของไก่เนื้อที่เกษตรกรได้ทำสัญญาการเลี้ยงไว้กับบริษัทคู่สัญญา รูปแบบของโรงเรียน เป็นลักษณะ โรงเรียนแบบปิด เท่านั้น โดยประชากรที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ จะศึกษาจากเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนฟาร์มมาตรฐานกับสำนักงานปศุสัตว์ จังหวัดลำปาง เป็นผู้เลี้ยงไก่เนื้อ ปี 2552 จำแนกตามประเภทของพันธะสัญญาการเลี้ยงแบบวิธีประกันราคา และวิธีรับจ้างเลี้ยง ในเขตจังหวัดลำปาง

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนฟาร์มมาตรฐานเป็นผู้เลี้ยงไก่เนื้อ ตามพันธะสัญญาวิธีประกันราคาและวิธีรับจ้างเลี้ยง เฉพาะเขตอำเภอ ที่มีการเลี้ยงไก่เนื้อมากที่สุด 3 อันดับ ในจังหวัดลำปาง คือ เขตอำเภอเมือง อำเภอสบปราบ และอำเภอเสริมงาม รวมจำนวน 52 ราย แต่จากการรวบรวมข้อมูลของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อ ที่มีโรงเรียนแบบปิด สามารถรองรับจำนวนของไก่เนื้อที่นำมาเลี้ยงตามสัญญาต่อรุ่น จำนวน 6,000-10,000 ตัว และมีการดำเนินงาน 5 ปีขึ้นไป มีจำนวนที่ทำการศึกษาในครั้งนี้รวมทั้งสิ้น จำนวน 31 ราย คือ พันธะสัญญาแบบวิธีประกันราคาจำนวน 20 ราย และวิธีรับจ้างเลี้ยง จำนวน 11 ราย ดังตาราง 3.1 รายละเอียดดังนี้

ตาราง 3.1 แสดงจำนวนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนฟาร์มมาตรฐาน เป็นเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อ จังหวัดลำปาง ปี 2552

ลำดับ	อำเภอ	จำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อ (ราย)		
		วิธีประกันราคา	วิธีรับจ้างเลี้ยง	รวมทั้งสิ้น
1	เมือง	17	8	25
2	เสริมงาม	12	3	15
3	สบปราบ	1	11	12
4	เกาะคา	2	4	6
5	ห้างฉัตร	3	1	4
6	แจ้ห่ม	3	-	3
7	แม่ทะ	-	3	3
8	แม่พริก	3	-	3
9	เถิน	2	-	2
10	แม่เมะ	-	2	2
รวมจำนวนทั้งสิ้น		43	32	75

แหล่งที่มา : ข้อมูลการจดทะเบียนมาตรฐานฟาร์มสำนักงานปศุสัตว์ จังหวัดลำปาง, 2552

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

ใช้แบบสอบถามโดยสอบถามจากเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อ แบบวิธีประกันราคา และวิธีรับจ้างเลี้ยง โรงเรือนแบบปิด ในเขตอำเภอเมือง อำเภอสบปราบ และอำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปางโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และการสัมภาษณ์ ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ Purposive Sampling ที่เลือกสำรวจเฉพาะเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อ ที่มีฟาร์มขนาดกลาง สามารถรองรับจำนวนของไก่ที่นำมาเลี้ยงในแต่ละรุ่นได้เป็นจำนวนโรงเรือนละ 6,000–10,000 ตัว โดยมีระยะเวลาในการดำเนินงาน 5 ปีขึ้นไป รูปแบบของโรงเรือนเป็นลักษณะโรงเรือนแบบปิด จำนวนทั้งสิ้น 31 ราย จากนั้นนำข้อมูลที่รวบรวมได้ทำการวิเคราะห์ผลตอบแทน โดยใช้วิธีระยะเวลาคืนทุนมูลค่าปัจจุบันสุทธิ และวิธีอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

เป็นข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมจากรายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ เอกสารเผยแพร่
ของส่วนงานทางวิชาการ รายงานประจำปีและบทความจากหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง

ระเบียบวิธีการศึกษา

ในการศึกษา เปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทน ของการเลี้ยงไก่เนื้อ แบบวิธีประกัน
ราคาและวิธีรับจ้างเลี้ยง ในโรงเรียนแบบปิด จังหวัดลำปาง ผู้ศึกษาได้ลำดับวิธีการศึกษาเป็น 5
ขั้นตอนดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลเบื้องต้น

การรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวิเคราะห์
ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อ ตามพันธะสัญญาประกันราคาและรับจ้างเลี้ยง
ค่าใช้จ่ายในการลงทุน ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน รายได้หรือผลตอบแทน และปัญหาอุปสรรคใน
การเลี้ยงไก่เนื้อ

1.1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อ จำแนกเป็นเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อตาม
พันธะสัญญาประกันราคา จำนวน 20 ราย และรับจ้างเลี้ยง จำนวน 11 ราย รวม 31 ราย ในเรื่องอายุ
ระดับการศึกษา แหล่งเงินทุน และ จำนวนเงินกู้

1.2 ค่าใช้จ่ายในการลงทุน เป็นค่าใช้จ่ายในการลงทุนเริ่มต้น คือ ค่าก่อสร้าง
โรงเรียน ค่าเครื่องมือและอุปกรณ์ในการเลี้ยงไก่เนื้อในระบบโรงเรียนปิด ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1.2.1 เครื่องมือการเลี้ยงไก่เนื้อ ที่มีอายุการใช้งาน 10 ปี ประกอบด้วย เครื่อง
ชั่งน้ำหนัก เครื่องสูบน้ำพร้อมเครื่องยนต์ดีเซล และ เครื่องกำเนิดไฟฟ้า เป็นต้น

1.2.2 เครื่องมือการเลี้ยงไก่เนื้อ ที่มีอายุการใช้งาน 5 ปี ประกอบด้วย เครื่อง
ปั้มน้ำ และ เครื่องพ่นยา เป็นต้น

1.2.3 อุปกรณ์การเลี้ยงไก่เนื้อ ที่มีอายุการใช้งาน 10 ปี คือ เครื่องกกไก่เล็ก
อุปกรณ์ให้อาหาร อุปกรณ์ให้น้ำพร้อมท่อส่งน้ำ แทงค์น้ำ อุปกรณ์ควบคุมพัดลมและปั้มน้ำ อุปกรณ์
เต็อนไฟฟ้าดับ แผ่นรังผึ้งหรือมุ้งเขียว อุปกรณ์พัดลม บ่อพักน้ำ และอุปกรณ์รอกดึงและลวดสลิง
เป็นต้น

1.2.4 อุปกรณ์การเลี้ยงไก่เนื้อ ที่มีอายุการใช้งาน 5 ปี คือ แผงกั้นเครื่องกก
ผ้าผ่าน PVC และอุปกรณ์อื่นๆประเภทหัวสปรีย์ ลูกลอยน้ำ และวาล์วประตูน้ำ เป็นต้น

1.2.5 อุปกรณ์การเลี้ยงไก่เนื้อ ที่มีอายุการใช้งาน 3 ปี คือ หลอดไฟเครื่องกก
และ อุปกรณ์ให้แสงสว่าง เป็นต้น

1.3 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน คือต้นทุนผลิตและค่าใช้จ่ายในการผลิต ซึ่งรวมถึง ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอื่นๆ ซึ่งเป็นรายจ่ายที่ต้องจ่ายเพื่อก่อให้เกิดรายได้ ประกอบด้วย ต้นทุนการผลิตในการเลี้ยงไก่เนื้อ ตามพันธะสัญญาประกันราคา และรับจ้างเลี้ยง ที่มีรายละเอียดแตกต่างกัน ดังนี้

1.3.1 ต้นทุนการผลิตในการเลี้ยงไก่เนื้อ ตามพันธะสัญญาประกันราคา ประกอบด้วย

- วัตถุดิบทางตรง ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการซื้อพันธุ์ไก่ ค่าอาหารไก่ และค่าเคมีภัณฑ์และเวชภัณฑ์ ซึ่งเกษตรกรจะทำสัญญาผูกพันล่วงหน้ากับบริษัทผู้สัญญา เป็นราคาที่ตกลงกันล่วงหน้า
- ค่าแรงงานทางตรง ได้แก่ ค่าแรงงานในการเลี้ยงไก่ โดยส่วนใหญ่มาจากจ้างแรงงานในครัวเรือน หรือแรงงานท้องถิ่นเป็นหลัก
- ค่าใช้จ่ายในการผลิต ได้แก่ ค่าน้ำประปา ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าวัสดุรองพื้น เป็นต้น

1.3.2 ต้นทุนการผลิตในการเลี้ยงไก่เนื้อ ตามพันธะสัญญาประกันราคา มีความแตกต่างกับต้นทุนการผลิตตามพันธะสัญญาประกันราคา เนื่องจาก เกษตรกรไม่ต้องรับผิดชอบเงินลงทุนในส่วน of ค่าใช้จ่ายในการซื้อพันธุ์ไก่ ค่าอาหารไก่ และค่าเคมีภัณฑ์และเวชภัณฑ์ เพราะบริษัทผู้สัญญาจะเป็นผู้ลงทุนให้ ดังนั้น การเลี้ยงประเภทนี้มีเพียง ต้นทุนแปรสภาพหรือต้นทุนเปลี่ยนแปลง (Conversion Cost) ซึ่งประกอบด้วย ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายในการผลิต หมายถึงต้นทุนที่ใช้ในการเปลี่ยนสภาพวัตถุดิบทางตรงให้เป็นสินค้าสำเร็จรูป โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- ค่าแรงงานทางตรง ได้แก่ ค่าแรงงานในการรับจ้างเลี้ยงไก่ โดยส่วนใหญ่มาจากเกษตรกรที่รับจ้างในการเลี้ยงไก่ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแรงงานท้องถิ่น
- ค่าใช้จ่ายในการผลิต ได้แก่ ค่าน้ำประปา ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าวัสดุรองพื้น เป็นต้น

1.3.3 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอื่นๆ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการดูแลบำรุงรักษา (Maintenance Cost) เป็นค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาเครื่องมือและอุปกรณ์ ค่าเบี้ยประกันภัยโรงเรือน และภาษีที่ดิน รวมทั้ง ดอกเบี้ยจ่ายชำระหนี้เงินกู้

2. การวิเคราะห์ปีฐานและต้นทุนของการเลี้ยงไก่เนื้อในแต่ละขนาด

การวิเคราะห์ข้อมูลปีฐานหรือข้อมูลปีที่ต้องการศึกษา ซึ่งจะเป็นการศึกษาข้อมูลจริงจากเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อ โรงเรือนแบบปิด ในจังหวัดลำปาง และใช้เป็นข้อมูลปีฐานสำหรับการประมาณการในอนาคต ซึ่งในการศึกษานี้ ผู้ศึกษากำหนดระยะเวลาการศึกษาเป็นจำนวน 12 ปี ตามจำนวนปีของการจ่ายชำระคืนเงินกู้จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลปีฐาน

2.1.1 รายได้หรือผลตอบแทนจากการลงทุนเลี้ยงไก่เนื้อ

- รายได้ทางตรงจากการลงทุนการเลี้ยงไก่เนื้อ ตาม พันธะสัญญาแบบวิธีประกันราคา ประกอบด้วย รายได้จากการจำหน่ายไก่เนื้อมีชีวิต และรายได้ทางตรงจากการลงทุนการเลี้ยงไก่เนื้อ ตามพันธะสัญญาแบบวิธีรับจ้างเลี้ยง ประกอบด้วย รายได้จากการรับจ้างเลี้ยงไก่เนื้อมีชีวิตซึ่งเกษตรกรต้องขายคืนให้แก่บริษัทคู่สัญญา

- รายได้ทางอ้อม ประกอบด้วย รายได้จากการขายมูลไก่เนื้อ รายได้จากการขายลูกกระสอบอาหารไก่ และรายได้จากการขายมูลค่าเศษซากของทรัพย์สิน การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เก็บข้อมูล รายได้ หรือผลตอบแทนจากการลงทุนเลี้ยงไก่เนื้อ ในปี พ.ศ. 2552 โดยแบ่งกลุ่มของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อ ตามจำนวนไก่ที่เลี้ยงตามสัญญาต่อรุ่น ในแต่ละพันธะสัญญาแบบวิธีประกันราคาและวิธีรับจ้างเลี้ยง เป็น 2 ขนาด คือ

- การเลี้ยงตามพันธะสัญญาแบบวิธีประกันราคา ประกอบด้วย ขนาดที่ 1 จำนวนไก่ที่เลี้ยงต่อรุ่น จำนวน 6,000–8,500 ตัว จำนวน 9 ราย ขนาดที่ 2 จำนวนไก่ที่เลี้ยงต่อรุ่น จำนวน 9,000–10,000 ตัว จำนวน 11 ราย

- การเลี้ยงตามพันธะสัญญาแบบวิธีรับจ้างเลี้ยง ประกอบด้วย ขนาดที่ 1 จำนวนไก่ที่เลี้ยงต่อรุ่น จำนวน 6,000–8,500 ตัว จำนวน 10 ราย ขนาดที่ 2 จำนวนไก่ที่เลี้ยงต่อรุ่น จำนวน 9,000–10,000 ตัว จำนวน 1 ราย

2.1.2 ค่าใช้จ่ายในการลงทุน

ค่าใช้จ่ายในการลงทุนเป็นค่าใช้จ่ายในการลงทุนเริ่มต้น ประกอบด้วย ค่าก่อสร้างโรงเรือน ค่าใช้จ่ายในการซื้อเครื่องมือและอุปกรณ์ในการเลี้ยงไก่เนื้อ มีรายละเอียด ดังนี้

- โรงเรือน สำหรับการเลี้ยงไก่เนื้อ มีลักษณะเป็นรูปแบบหน้าจั่ว โครงสร้างเหล็ก หลังคามุงด้วยสังกะสี และมุงด้วยหญ้าคา พื้นคอนกรีต เพื่อสามารถทำความสะอาดได้สะดวก ภายนอกโรงเรือนมีลักษณะปิดล้อมด้วยผ้าพลาสติกสีดำ ควบคุมอุณหภูมิภายในโรงเรือนด้วยแผ่นรังผึ้งและพัดลม มีอายุการใช้งาน 15 ปี ส่วนที่ดินที่ใช้ในการก่อสร้างโรงเรือน เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อจะใช้ที่ดินที่มีอยู่แล้ว ติดกับที่อยู่อาศัย ไม่ได้มีการซื้อที่ดินเพิ่มเติม

- ค่าเครื่องมือในการเลี้ยงไก่เนื้อ ประกอบด้วย เครื่องมือที่มีอายุการใช้งาน 10 ปี ได้แก่ เครื่องชั่งน้ำหนัก เครื่องสูบน้ำพร้อมเครื่องยนต์ดีเซล และ เครื่องกำเนิดไฟฟ้า เป็นต้น เครื่องมือที่มีอายุการใช้งาน 5 ปี ได้แก่ เครื่องปั้มน้ำ และ เครื่องพ่นยา เป็นต้น

- ค่าอุปกรณ์ในการเลี้ยงไก่เนื้อ ประกอบด้วย อุปกรณ์ที่มีอายุ 10 ปี คือ เครื่องกกไก่เล็ก อุปกรณ์ให้อาหาร อุปกรณ์ให้น้ำ แทงค์น้ำ ท่อส่งน้ำ อุปกรณ์ควบคุมพัดลม และ ปั้มน้ำ อุปกรณ์เตือน ไฟฟ้าดับ แผ่นรังผึ้งหรือมุ้งเขียว อุปกรณ์พัดลม บ่อพักน้ำ และอุปกรณ์รอกคัง และหลอดสลิ้ง เป็นต้น อุปกรณ์ที่มีอายุการใช้งาน 5 ปี คือ แผงกั้นเครื่องกก ฝ้าม่าน PVC และอุปกรณ์อื่นๆประเภทหัวสปริง ลูกลอยน้ำ และวาล์วประตูน้ำ เป็นต้น และอุปกรณ์ที่มีอายุการใช้งาน 3 ปี คือ หลอดไฟเครื่องกก และ อุปกรณ์ให้แสงสว่าง เป็นต้น

จากการสัมภาษณ์และข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า เครื่องมือและอุปกรณ์ในการเลี้ยงไก่เนื้อ บางประเภทแต่ละโรงเรียน มีปริมาณการใช้ที่ไม่เท่ากัน ดังนั้น การคำนวณค่าเฉลี่ยเครื่องมือและอุปกรณ์ในการเลี้ยงไก่เนื้อ ผู้ศึกษาจึงคำนวณ โดยใช้วิธีถ่วงเฉลี่ยตามจำนวนของเครื่องมือและอุปกรณ์ในการเลี้ยงไก่เนื้อของเกษตรกรทุกราย

2.1.3 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานในปีฐาน คือ ต้นทุนการผลิตและค่าใช้จ่ายในการผลิต รวมถึงค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอื่น ตามรายละเอียดการวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วย ซึ่งการคำนวณต้นทุนการผลิตในการเลี้ยงไก่เนื้อ ตามพันธะสัญญาประกันราคา และรับจ้างเลี้ยง มีความแตกต่างกัน

2.2 วิเคราะห์ต้นทุนการผลิตในการเลี้ยงไก่เนื้อ ตามพันธะสัญญาประกันราคาและวิธีรับจ้างเลี้ยงต่อโรงเรียน

2.2.1 ต้นทุนการผลิตในการเลี้ยงไก่เนื้อ ตามพันธะสัญญาประกันราคา

ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ทางตรง ค่าแรงงานทางตรง ค่าใช้จ่ายในการผลิต และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอื่นๆ ดังนี้

- วัตถุประสงค์ทางตรง ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการซื้อพันธุ์ไก่ ค่าอาหารไก่ และ ค่าเคมีภัณฑ์และเวชภัณฑ์
- ค่าแรงงานทางตรง ได้แก่ ค่าแรงงานในการเลี้ยงไก่ โดยส่วนใหญ่ มาจากการจ้างแรงงานในครัวเรือน หรือแรงงานท้องถิ่น เป็นหลัก
- ค่าใช้จ่ายในการผลิต ได้แก่ ค่าน้ำประปา ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าวัสดุรองพื้น เป็นต้น

2.2.2 ต้นทุนการผลิตในการเลี้ยงไก่เนื้อ ตามพันธะสัญญาจ้างเลี้ยง มีเพียงต้นทุนแปรสภาพหรือต้นทุนเปลี่ยนสภาพ (Conversion Cost) ซึ่งประกอบด้วย ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายในการผลิต เพราะบริษัทคู่สัญญาจะเป็นผู้ลงทุนให้ ซึ่งวิธีการคำนวณ ค่าเฉลี่ย ค่าแรงงานทางตรงต่อ โรงเรือน และ ค่าเฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการผลิตต่อ โรงเรือน มีวิธีการคำนวณ เช่นเดียวกันกับ การคำนวณต้นทุนการผลิต ค่าเฉลี่ยค่าแรงงานทางตรงต่อ โรงเรือน และ ค่าเฉลี่ย ค่าใช้จ่ายในการผลิตต่อ โรงเรือน ตามพันธะสัญญาประกันราคา

- ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอื่นๆ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการดูแลบำรุงรักษา ได้แก่ ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาเครื่องมือและอุปกรณ์ ค่าเบี้ยประกันภัย โรงเรือน และภาษีที่ดิน

3. การประมาณการในอนาคต

การประมาณการในอนาคต เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับต้นทุนและผลตอบแทนในการเลี้ยงไก่เนื้อ มีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรในอนาคต โดยจะเป็นการประมาณการเพิ่มขึ้นหรือลดลงจากปีฐานในด้านรายได้และต้นทุนของการเลี้ยงไก่เนื้อ

3.1 รายได้หรือผลตอบแทนจากการเลี้ยงไก่เนื้อ

รายได้หรือผลตอบแทนจากการเลี้ยงไก่เนื้อ ตาม พันธะสัญญาแบบวิธีประกันราคา ประกอบด้วย รายได้ทางตรงที่เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อได้รับจากการจำหน่ายไก่เนื้อมีชีวิต และ รายได้หรือผลตอบแทนจากการเลี้ยงไก่เนื้อ ตาม พันธะสัญญาแบบวิธีรับจ้างเลี้ยง ประกอบด้วย รายได้ทางตรงที่เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อได้รับจากการรับจ้างเลี้ยงเนื้อมีชีวิต พบว่า แนวโน้มของ รายได้หรือค่าตอบแทนจากการเลี้ยงไก่เนื้อ ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2550 – ปี พ.ศ. 2552 จะเพิ่มขึ้นจากการประมาณการโดยใช้ฐานข้อมูลในปีฐาน ประมาณร้อยละ 10 ต่อปี ซึ่งรวมถึง รายได้ทางอ้อม ประกอบด้วย รายได้จากการขายมูลไก่เนื้อ รายได้จากการขายกระดูกกระสอบอาหารไก่ และรายได้จากการขายเศษทรัพยากรสัตว์ เป็นต้น

3.2 ต้นทุนผลิตภัณฑ์ ของการเลี้ยงไก่เนื้อ ตามพันธะสัญญาประกันราคาและวิธีรับจ้างเลี้ยง มีความแตกต่างกันดังนี้

3.2.1 ต้นทุนการผลิตของการเลี้ยงไก่เนื้อ ตามพันธะสัญญาประกันราคา ประกอบด้วย วัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายในการผลิต ดังนี้

- ค่าวัตถุดิบทางตรง คือ ค่าใช้จ่ายในการซื้อพันธุ์ไก่ และค่าเคมีภัณฑ์และเวชภัณฑ์ จากข้อมูลรายงานการขายของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อตามพันธะสัญญาประกันราคา สำหรับปี พ.ศ. 2550 – 2552 พบว่า มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากการประมาณการโดยใช้ฐานข้อมูล

ในปีฐาน สำหรับค่าอาหารไก่ ผู้ศึกษาได้ทำการสำรวจจากราคาอาหารไก่ท้องตลาด เนื่องจากข้อมูลจากรายงานการขายของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อ มีไม่ครบถ้วน รายละเอียดดังนี้

- ค่าใช้จ่ายในการซื้อพันธุ์ไก่ เพิ่มขึ้นจากปีฐานประมาณร้อยละ 10 ต่อปี
- ค่าอาหารไก่ เพิ่มขึ้นจากปีฐานประมาณร้อยละ 10 ต่อปี
- ค่าเคมีภัณฑ์และเวชภัณฑ์ เพิ่มขึ้นจากปีฐานประมาณร้อยละ 2 ต่อปี
- ค่าแรงงานทางตรง คือ ค่าแรงงานในการเลี้ยงไก่ โดยส่วนใหญ่มาจากการจ้างแรงงานในครัวเรือน หรือแรงงานท้องถิ่น เป็นหลัก และแรงงานส่วนใหญ่เป็นชาย เนื่องจากภาระงานที่ต้องใช้แรงมากกว่าหญิง เช่น การให้อาหารไก่ โดยต้องแบกถุงอาหารไก่ ซึ่งมีน้ำหนัก 30 กิโลกรัมต่อถุง เป็นต้น ผู้ศึกษาจึงได้กำหนดค่าแรงงานเป็นรายวัน วันละ 150 บาท (สอบถามจากการจ้างค่าแรงงานของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อ) โดยปกติแล้วในการเลี้ยงไก่เนื้อจะมีแรงงานจากครัวเรือน 1 คน ซึ่งจะทำงานในวันจันทร์ – วันเสาร์ หยุดทุกวันอาทิตย์ ซึ่งค่าแรงงานทางตรงมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นจากปีฐานร้อยละ 2 ของค่าใช้จ่ายในแต่ละปี (อัตราค่าแรงงานขั้นต่ำ จังหวัดลำปางที่ปรับค่าจ้างเพิ่ม 2 บาท จาก 154 บาท เป็น 156 บาท ในปี พ.ศ. 2551 – 2553)

- ค่าใช้จ่ายในการผลิต ได้แก่ ค่าน้ำประปา ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าวัสดุรองพื้น เป็นต้น มีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นจากปีฐานร้อยละ 5 ของค่าใช้จ่ายในแต่ละปี (สอบถามจากเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อ)

3.2.2 ต้นทุนการผลิตในการเลี้ยงไก่เนื้อ ตามพันธะสัญญาจ้างเลี้ยง ต้นทุนผลิตภัณฑ์ มีเพียงค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายในการผลิต เพราะบริษัทคู่สัญญาจะเป็นผู้ลงทุนให้ ซึ่งแนวโน้มการเพิ่มขึ้นจากปีฐานจะมีอัตราเท่ากับ ต้นทุนการผลิตตามพันธะสัญญาประกันราคา

3.3 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอื่นๆ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการดูแลบำรุงรักษา ประกอบด้วยค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาเครื่องมือและอุปกรณ์ ค่าเบี้ยประกันภัยโรงเรือน และภาษีที่ดิน

3.3.1 ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาเครื่องมือและอุปกรณ์ ในการดูแลรักษาเครื่องมือและอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน ซึ่งส่วนใหญ่เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อ จะเป็นผู้ทำการซ่อมแซมบำรุงรักษาเอง จะมีค่าใช้จ่ายในการซื้อวัสดุเพียงเล็กน้อย มีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นจากปีฐานร้อยละ 2 ของค่าใช้จ่ายในแต่ละปี (สอบถามจากเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อ)

3.3.2 ค่าภาษีของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อ ประกอบด้วย ภาษีโรงเรือน ไม่มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับภาษีที่ดิน เนื่องจากที่ดินที่ใช้ในการเลี้ยงไก่เนื้อ เป็นที่ดินที่ได้รับมรดกตกทอด ซึ่งเกษตรกรจะต้องเสียภาษีให้แก่สรรพากรท้องถิ่น โดยการประเมินของเจ้าพนักงาน โดยขึ้นอยู่กับสถานที่ของท้องถิ่นๆ ดังนั้น ค่าภาษี มีแนวโน้มจะคงที่จากปีฐานตลอดระยะเวลาที่ศึกษา

4. การประเมินโครงการลงทุน

การประเมินโครงการลงทุน โดยใช้เครื่องมือทางการเงิน เพื่อประเมินว่าโครงการของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อตามพันธะสัญญาประกันราคาและวิธีรับจ้างเลี้ยง เป็นโครงการที่น่าลงทุนหรือไม่ ซึ่งในการศึกษานี้ ได้กำหนดเครื่องมือทางการเงินดังนี้

4.1 วิธีระยะเวลาคืนทุน (Payback Period :PP)

เป็นวิธีที่จะประเมินว่าเงินที่จ่ายลงทุนในโครงการนั้นจะได้รับกลับคืนมาเต็มจำนวนต้องใช้เวลาานเท่าไร ถ้าคำนวณงวดเวลาคืนทุนได้ค่าน้อย แสดงว่าการลงทุนในโครงการนั้นได้รับการคืนทุนเร็ว

4.2 วิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value: NPV)

เป็นการประเมินโดยอาศัยความเป็นจริงที่ว่า เมื่อเวลาเปลี่ยนแปลงไป เงินจะมีค่าเปลี่ยนแปลงไปด้วย ดังนั้น มูลค่าเงินในปัจจุบัน คือผลต่างระหว่างมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดแต่ละปีที่คาดว่าจะได้รับตลอดระยะเวลาของโครงการกับมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดจ่ายลงทุนในโครงการนั้นๆ ถ้าคำนวณมูลค่าปัจจุบัน ได้ค่าเป็นบวกหรือมากกว่าศูนย์ แสดงว่าการลงทุนในโครงการนั้น ได้รับผลตอบแทนสูงกว่าอัตราผลตอบแทนขั้นต่ำที่ต้องการ

4.3 วิธีอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง (Internal Rate of Return : IRR)

เป็นการคำนวณหาอัตราผลตอบแทนจากกระแสเงินสดสุทธิที่คาดว่าจะได้รับการลงทุนที่มีผลทำให้มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่ได้รับในอนาคตเท่ากับเงินลงทุนจ่ายเริ่มแรกจึงเป็นอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงที่ได้รับจากการลงทุน ซึ่งควรเท่ากับหรือมากกว่าอัตราผลตอบแทนขั้นต่ำที่ต้องการ

ในการประเมินผลการวิเคราะห์ ผลการคำนวณอัตราผลตอบแทนภายในของโครงการ จะพิจารณาโครงการที่มีอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงสูงกว่าอัตราผลตอบแทนขั้นต่ำที่ต้องการจากการลงทุนหรือค่าของทุน แต่ถ้าอัตราผลตอบแทนภายในของโครงการที่คำนวณได้ต่ำกว่า ก็ไม่ควรตัดสินใจลงทุนในโครงการนั้น